

[0279]

WURDSNEUPERIJEN
32. Nijfrysk *guorlegoar*.

Doe't ien fan 'e meidoggers oan it oersetwurk yn *De Pompeblêdden* fan 1954 mei it wurd *goarlegoar* op 'e lappen kaem, skreau H. Tsjepkema letter yn syn bisprek, dat er dy útdrukking net koe ⁴). As in bitûften folkstaelkender lyk as Tsjepkema nea net fan dy bineaming foar 'flutterich iten' heard hat, meije wy, tinkt my, frij sizze, dat dy op 't heden yn ûnbrûk rekke is. Hwer hie de ynstjûder dat pitertuerlike wurd wei? Foar 't neist út it Akadeemje-wurdboek II, 1952, s. 277, dat ûnder 'slap' foar 'slappe schrale spijs' *guorlegoar* opjowt. De gearstallers Buwalda, Meerburg en Poortinga sille dat sûnder mis wer oernommen ha út Waling Dykstra syn *Fr. Wb.* I, 467, dêr't wy *goerlegoar* (sprek út: *guollegoar*) 'slappe, weinig voedzame spijs' fine. It gebrûk wurdt jin dêr fierders fordúdlike troch in rigelmannich út *It doarpke oan 't spoar* (1876) fan Auke Boonemmer:

4) *De Pompeblêdden*, jg. XXV, 1954, s. 5.

„Ik bin sa tier oars net în 't iten,
 Mar hâld fen drege fette biten,
 Fen spek en woarst en bargesmoar,
 Fen grouwe en griene earte, beane;
 Dat's kost dêr't manlju fêst op steane,
 Dat helpt mear as dat *goelegoar*." ¹⁾

In hûndert jier forlyn libbe dy útdrukking sadwaende to uzes noch as in hart. Wol men ien en oar oer it komôf dêrfan witte, dan docht forlykjen mei it âldere Hollânsk wer ris fortuten. Hollânske skriuwers út 'e 17de en 18de ieu hiene *gorlegooi* wakkere hiem, lyk as it *WNT*. útwiist. De foarbylden docht bliken oan, dat it haedwurd trêdderleije bitsjutting ha koe: 1) `skoarremoarje, hakmak, rapalje, rap en rût, rosmos, naesje'; 2) `rommel'; 3) 'flutterich iten'. By Bredero komt it foar yn 'e earste bitsjutting, foar de trêdde hat it Greatnederlânsk Wb. mar ien oanhael ta syn foldwaen út *Sinne-mal*, 92 fan v.d. Venne. De ôflieding fan *gorlegooi*, dêr't it Fryske *guorlegoar* in forskaeide útrinder fan is, wisten de gearstallers fan it *WNT*. gjin smiet op. Hwa lêzer kin dêr al syn ljocht oer skine litte?

1) A. Boonemmer, *It doarpke oan 't spoar. Rîm en onrîm*, Freantsjer 1876, s. 46.